

- Hetta er hin sanna sorgarsøgan, at føroyski búskapurin ikki er nóg sterkur til at skapa vinnumøguleikar til øll tey sum búa í landinum og vilja upp í vinnuna, sigur Hermann Oskarsson, búskaparfrøðingur og granskarar á Fróðskaparsetri Føroya

gjørðir, og eitt rættiliga feskt álit um fólkaþrókstur liggur og bíðar eftir at verða framt í verki. Har snýr tað seg um sum skjótast at seta hol á tey fimm ovastu punktini í listanum yvir átøk, sum skulu gerast. Og so er tað alneyðugt, at vit fáa framt eina fiskivinnunýskipan, sum tryggjar høvuðsgrundarlagið undir okkara búskapi, sigur Hermann Oskarsson.

Álitid, hann sipar til, er tað við heitinum "Heildarætlan – Fólkaflýting og fólkaþrókstur", sum Vinnumálaráðið greiddi úr hondum á vári 2013. Átakslistin í álitinum hevur 37 punktir, og tey fimm ovastu eru:

1. Fróðskaparsetrið: Útbúgving og gransking framtíðartryggja føroyska samfelagið.

2. Vinnulig figging av ph.d.-lestri.

3. Granskingarsamstarv millum vinnulív og Fróðskaparsetrið/granskingarstovnar.

4. Samstarv um hægri útbúgvingar millum lærustovnar.

5. Kveikjandi lestrarumhvørvi: Útbygging av Fróðskaparsetri Føroya.

Hermann Oskarsson ger tó vart við, at umframt ítøkiligar búskaparligar karmar, er alneyðugt, at eitt samfelag er dynamiskt og fjøltáttað á øllum økjum, ikki minst mentanarliga, um tað skal vera ment at draga fólk at sær og fáa tey at stóðast.

- Og her hendir nógv positivt. Vit eru mitt í einari mentanarkollvelting, har millum annað nógv fokus er á rættindunum hjá teimum

samkyndu. Her gongur rættan veg, sigur hann.

Eitt líknili

Fyri skjótt tveimum vikum síðani legði Magni Laksáfoss, búskaparfrøðingur, fram eina kanning av árinunum á føroyska búskapin av føroysku arbeiðsmegini uttanlands. Kanningin var gjørd fyri Áhugafelagið Antares og Føroya Skipara- og Navigatørfelag, og niðurstøðan var, at arbeiðsmegin uttanlands leggur eins nógvt eftir seg í almennu køssunum her heim og tey, sum arbeiða og gjalda skatt her.

Hermann Oskarsson hevur ikki nærlisið kanningina, men sjálvt um hann ikki sær arbeiðsmegini uttanlands sum ein trupulleika í sær sjálvum og tekur undir við, at eisini hon gevur eitt gott

íkast til heimliga búskapin, so ávarar hann ímóti at halda, at inntøkur úr øðrum londum hava størri ávirkan á føroyska búskapin, enn inntøkur skaptar í Føroyum hava.

Fyri at lýsa hetta, appellerar búskapargranskarin á Fróðskaparsetrinum við hesum líknili til vit og skil hjá fólk:

- Hugsu tær ein mann í Sørvgi, sum hevur siglt við norskum skipum og føroyskum skipum, og heima við hús hevur hann hýrunar liggjandi í okkara pengum. Um hann fer til handils við einum hundraðkrónuseðli frá norskum hýruni ella føroysku hýruni, ger ongan mun fyri handilsmannin. Hann fær akkurát líka nógvt snús fyri báðar hundraðkrónuseðlarnar.

Fakta:

Umframt í blaðnum í dag hava vit í vikuskiftis-Sosialinum 6. februar og í mánadagsblaðnum 9. februar havt greinar um, hvørja ávirkan føroyska arbeiðsmegin uttanlands hevur á føroyska búskapin. Greinarøðin er vorðin til í kjalarvørrinum av eini kanning, sum Magni Laksáfoss, búskaparfrøðingur, hevur gjørt um evnið.

Kanningin var gjørd fyri Áhugafelagið Antares og Føroya Skipara- og Navigatørfelag og lögð fram á Hotel Føroyum týsdagin 3. februar.

Kanningin hjá Magna Laksáfoss byggir á 2012-tøl frá Taks, og høvuðsniðurstøðan í henni er, at føroyska arbeiðsmegin uttanlands ikki er nógur byrða, men ein vinningur fyri samfelagið og almennu kassarnar, tí sambært kanningini leggur ein føroyskur løntakari uttanlands umvegis mv og onnur nýtslugjöld í meðal líka nógvan pening í almennu føroysku kassarnar sum ein skattgjaldandi løntakari í Føroyum.

Í 2012 arbeiddu ella sigldu 2500 føroyingar uttanlands, svarandi til 10 prosent av allari tí føroysku arbeiðsmegini. Tá eru teir umleið 800 føroyingar í FAS íroknaðir.